

חק לישראל – פרשת ויחי יום ג'

תורה – בראשית פרק מח'

(ו) וְאֲנִי בָבְאִי מִפְּדֹן מִתָּה עָלַי רָחֵל בְּאֶרֶץ כְּנָעַן בְּדֶרֶךְ בְּעוֹד כְּבָרַת אֶרֶץ לְבַא אֶפְרַתָּה וְאֶקְבְּרָה שָׁם בְּדֶרֶךְ אֶפְרַת הוּא בֵּית לָחֶם: (ז) וְאֲנִי בָבְאִי מִפְּדֹן מִתָּה עָלַי רָחֵל בְּאֶרֶץ כְּנָעַן בְּדֶרֶךְ בְּעוֹד כְּבָרַת אֶרֶץ לְבַא אֶפְרַתָּה וְאֶקְבְּרָה שָׁם בְּדֶרֶךְ אֶפְרַת הוּא בֵּית לָחֶם: (ח) וְאֲנִי בְּמִיתִי מִפְּדֹן מִיתָת עָלַי רָחֵל בְּאֶרֶץ כְּנָעַן בְּאֶרְחָא בְּעוֹד כְּרֹבָא דְאֶרְעָא לְמִיעַל לְאֶפְרַת וְקִבְרַתָּה תִּמְן בְּאֶרֶח אֶפְרַת הִיא בֵּית לָחֶם: (ט) וַיֵּרָא יִשְׂרָאֵל אֶת בְּנֵי יוֹסֵף וַיֹּאמֶר מִי אֵלֶּהָ: (י) וַיֵּרָא יִשְׂרָאֵל אֶת בְּנֵי יוֹסֵף וַיֹּאמֶר מִן אֵלֶּיךָ: (יא) וַיֹּאמֶר יוֹסֵף אֶל אָבִיו בְּנֵי הֵם אֲשֶׁר נָתַן לִי אֱלֹהִים בְּזֶה וַיֹּאמֶר קַחֶם נָא אֵלַי וְאֶבְרַכְכֶם: (יב) וַיֹּאמֶר יוֹסֵף אֶל אָבִיו בְּנֵי הֵם אֲשֶׁר נָתַן לִי אֱלֹהִים בְּזֶה וַיֹּאמֶר קַחֶם נָא אֵלַי וְאֶבְרַכְכֶם: (יג) וַיֹּאמֶר יוֹסֵף לְאֲבוֹהָי בְּנֵי אֲנֹנִי דִּיֵּהָב לִי יְיָ הֵכָא וַאֲמַר קִרְבְּנוֹן קְעוֹן לְוֹתִי וְאֶבְרַכְכֶם: (יד) וְעֵינַי יִשְׂרָאֵל כְּבָדוֹ מִזְקֵן לֹא יוֹכֵל לְדַאֲוֹת וַיִּגַּשׁ אֹתָם אֵלָיו וַיִּשְׂק לָהֶם וַיַּחֲבֵק לָהֶם: (טו) וְעֵינַי יִשְׂרָאֵל כְּבָדוֹ מִזְקֵן לֹא יוֹכֵל לְדַאֲוֹת וַיִּגַּשׁ אֹתָם אֵלָיו וַיִּשְׂק לָהֶם וַיַּחֲבֵק לָהֶם: (טז) וְעֵינַי יִשְׂרָאֵל יִקְרוּ מְסִיבֵי לֹא יוֹכֵל לְמַחְזֵי וְקָרִיב יִתְהוֹן לְוֹתֵיהּ וְנִשְׂיָק לְהוֹן וְנִפְיָה לְהוֹן: (יז) וַיֹּאמֶר יִשְׂרָאֵל אֶל יוֹסֵף רְאֵה פָנֶיךָ לֹא פָלַלְתִּי וְהִנֵּה הִרְאָה אֹתִי אֱלֹהִים גַּם אֶת זְרַעְךָ: (יח) וַיֹּאמֶר יִשְׂרָאֵל אֶל יוֹסֵף רְאֵה פָנֶיךָ לֹא פָלַלְתִּי וְהִנֵּה הִרְאָה אֹתִי אֱלֹהִים גַּם אֶת זְרַעְךָ: (יט) וַיֹּאמֶר יִשְׂרָאֵל לְיוֹסֵף לְמַחְזֵי אִפְיָךָ לֹא סְבָרִית וְהִיא אֲחֹזִי יִתִּי יְיָ אֵף יֵת בְּנִיךָ:

רש"י

כדלמרי' כרוז ותני כמה דמסיק תעללח מצי כרובא: (ח) וירא ישראל את בני יוסף – בקש לברכם ונסתלקה שכניה ממנו לפי שעתיד ירבעם ואחאב לכאת מאפריס ויהוא ובניו ממנשה: ויאמר מי אלה – מהיכן יאלו אלו שאינו ראוי לברכה: (ט) בזה – הראה לו שטר איכוסין ושטר כתובה. ובקש יוסף רחמים על הדבר ונחה עליו רוח הקודש: ויאמר קחם נא אלי וברכם – זה שאמר הכתוב (הושע יא) ואנכי תרגלתי לאפריס קחם על זרועותיו. תרגלתי רוחי ביעקב בשביל אפריס עד שלקחן על זרועותיו: (יא) לא פללתי – לא מלחתי לצי לחשוב (נ"א לחקור) מחשבה שאראה פניך עוד. פללתי לשון מחשבה כמו (ישעיה טז) הביאי עצה עשי פלילה:

(ז) ואני בבאי מפדן וגו' – ואע"פ שאני מטריח עליך להוליכני להקבר בארץ כנען ולא כך עשיתי לאמד שהרי מתי סמוך לבית לחם: כבדת ארץ – מדת ארץ והם אלפים אמה כמדת תחום שבת כדברי ר' משה הדקשן ולא תאמר שעבדו עלי גשמים מלהוליכה ולקברה בחצרון עת הגריל היה שהארץ חלולה ומנוקבת ככברה: ואקברה שם – ולא הולכתיה אפי' לבית לחם להכניסה לארץ וידעתי שיש בלבך עלי אצל דע לך שע"פ הדבור קברתיה שם שחאה לעזרה לבניה כשיגלה אותם נבחרהאדן והיו עוברים דרך שם ילאת רחל על קברה וזוכה ומבקשת עליהם רחמים שנא' (ירמיה לא) קול ברמה נשמע וגו' והקב"ה משיבה יס שטר לפעולתך נאם ה' וגו' ושבו בנים לגבולם. ואונקלוס תרגם כרוז ארעא כדי שיעור חרישת יום וס"א ארץ ואומר אני שהיה להם קצב שהיו קורין אותו כדי מחרישה אחת קוריאד"א בלע"ז

חק לישראל – פרשת ויחי יום ג'

נביא – מלכים א פרק ב' יא'-טו"

(יא) וְהִימִים אֲשֶׁר מֶלֶךְ הַיּוֹד עַל יִשְׂרָאֵל אֲרַבְעִים שָׁנָה בְּחֶבְרוֹן מֶלֶךְ שֶׁבַע שָׁנִים וּבִירוּשָׁלַם מֶלֶךְ שְׁלֹשִׁים וְשֵׁשׁ שָׁנִים: (יא) וַיּוֹמֵי אֵל מֶלֶךְ דָּוִד עַל יִשְׂרָאֵל אֲרַבְעִין שָׁנִין בְּחֶבְרוֹן מֶלֶךְ שֶׁבַע שָׁנִין וּבִירוּשָׁלַם מֶלֶךְ תְּלָתִין וְתֵלַת שָׁנִין:
 (יב) וְשִׁלְמֹה יָשַׁב עַל כֶּסֶּא הַיּוֹד אָבִיו וְתַפְּן מַלְכָּתוֹ מְאֹד: (יב) וְשִׁלְמֹה יָתִיב עַל כּוֹרְסֵי מַלְכוּתָא דְדָוִד אַבּוּהֵי וְאַתְקִינַת מַלְכוּתֵיהּ לְחַדָּא:
 (יג) וַיָּבֵא אֲדֹנֵיהּ בֶּן חַגִּית אֶל בֵּת שֶׁבַע אִם שִׁלְמֹה וְתֹאמֶר הַשְּׁלוֹם בְּאֶפֶס וַיֹּאמֶר שְׁלוֹם: (יג) וְאַתָּה אֲדֹנֵיהּ בֶּן חַגִּית לוֹת בֵּת שֶׁבַע אִמִּיהּ דְשִׁלְמֹה וְאַמְרַת הַשְּׁלוֹם מִיִּתְךָ וְאַמְרַת שְׁלוֹם:
 (יד) וַיֹּאמֶר דָּבָר לִי אֱלֹהֶיךָ וְתֹאמֶר דְּבָר: (יד) אִמְרַת פִּגְמֵי אִית לִי לְמַלְלָא עִמְךָ וְאַמְרַת מְלִיל:
 (טו) וַיֹּאמֶר אַתָּה יָדַעְתָּ כִּי לִי הָיְתָה הַמְּלוּכָה וְעָלִי שְׁמוֹ כָּל יִשְׂרָאֵל פְּנִיָּהֶם לְמַלְכָּה וְתִסָּב הַמְּלוּכָה וְתִהְיֶה לְאַחֵי כִּי מִיְהוּדָה הָיְתָה לָּו: (טו) וְאַמְרַת אַתָּה יָדַעְתָּ אֲרִי דִילִי הוּת מַלְכוּתָא וְעָלִי שׁוּיָא כָּל יִשְׂרָאֵל אֲפִיְהוּן לְמַהוּי מַלְכָּא וְאַסְתַּחֲרַת מַלְכוּתָא וְהוּת לְאַחֵי אֲרִי מִן קִדְמֵי יִי הוּת לִיָּהּ:

רש"י

(יב) ותכון מלכותו מאלד – אף על העליונים:

כתובים – משלי יא' ט'-יג'

(ט) בְּפֶה חֲנָף יִשְׁחַת רְעֵהוּ וּבִדְעַת צְדִיקִים יִחְלְצֵהוּ: (ט) נִכְלָא בְּפּוֹמִיָּה מַחְבֵּל חֲבֵרִיָּה וְצִדִיקִי בִידִיעֵתְהוּן מִשְׁתִּיזְבִּין:
 (י) בְּטוֹב צְדִיקִים תִּעֲלֶץ קִרְיָהּ וּבְאַבְדֹר שְׁעִים רָנָה: (י) בְּטַבְתְּהוּן דְּצִדִיקִי תִדְרוֹץ קִרְיָתְהוּן וּבִיבֻרְנָא דְרִשִׁיעֵי חֲדוּתָא:
 (יא) בְּבִרְפַת יְשָׁרִים תָּרוּם קִרְתָּהּ וּבְכַפִּי רְשָׁעִים תִּהְרָס: (יא) בְּבִרְכַתְהוּן דְּצִדִיקִי תִתְרוּמֵם מִדְּנָתָא וּבְפּוֹמִיָּה דְרִשִׁיעֵי תִתְעַקֵּר:
 (יב) בָּז לְרַעְיָהוּ חֲסֹד לֵב וְאִישׁ תְּבוֹנֹת יִחְרִישׁ: (יב) דִּשְׁט לְחֲבֵרִיָּה חֲסִיד רַעִינָא הוּא וּגְבֵרָא דְמִתְבִּין שְׁתִּיק:
 (יג) הוֹלֵךְ רֵכִיל מְגַלֵּה סוֹד וְנִצָּמֵן רוּחַ מִכֶּסֶּה דְבָר: (יג) אִכְל קִרְצָא גְלִי רֹזָא וְדַמְחֵמֵן בְּרוּחֵיהּ מִכֶּסֶּי מִלְתָּא:

רש"י

(ט) צפה חנף – חנף המסית חזירו בדרך רע משחיתו צפיו. וזדעת לדיקים יחלצו – והלדיק נחלץ ממנו זדעת התורה שהזכירה עליו לא תלצה לו וגו' (דברים יג):

(יא) תרום קרת – תתקיים תקרת הבית בגבהה מלפול בעוד שהיו מלכי יהודה ישרים העמידה תפילתם את בית המקדש:

חק לישראל – פרשת ויחי יום ג'

(יב) ואיש תבונות יחריש – כשמבזוהו החסר
לז כמו שאלו דכתיב ויבזוהו ולא הביאו לו

מנחה ויהי כמחריש (שמואל א יא):

משנה – יבמות פרק יב'

(א) מצות חליצה בשלשה דינין, ואפלו שלשתן הדיוטות. חליצה במנעל, חליצתה פשרה. באנפילין, חליצתה פסולה. בסנדל שיש לו עקב פשר. ושאין לו עקב, פסול. מן הארכובה ולמטה, חליצתה פשרה. מן הארכובה ולמעלה, חליצתה פסולה:

דעינן והא ליכא. אבל סנדל שהוא של עור קשה וכי קרוע לא מייחב ארכעיה, ליכא למגזר שמה יחלוץ בסנדל קרוע, הלכך עיקר חליצה בסנדל היא: באנפיליות – כמין בתי רגלים של בגד: חליצתה פסולה – דמידי דמגין דעינן, כתיב הכא (דברים כ"ה) נעלו וכתיב התם (יחזקאל י"ז) ואנעלך תחש, והוא עור: מן הארכובה ולמעלה חליצתה פסולה – שהיו רצועות המנעל קשורות למעלה מן הארכובה:

רע"ב – (א) מלות חליצה – ואפילו שלשתן הדיוטות – והא דקרי להו דיינים, שצריך שיהיו יודעים להקרות הפסוקים כעין דיינים. ורע"ג דתנן מלות חליצה בשלשה, כריכין לזרף עמהן שנים אחרים, שתייה חליצה בחמשה לפרסומי מילתא. והשנים הללו שמוסיפים על השלשה אפילו אין יודעים להקרות: מנעל – של עור כך חליצתו כשרה, אבל לכתחלה לא, גזירה שמה יחלוץ במנעל קרוע מלמעלה, דאפילו כי קרוע מייחב ארכעיה הואיל והוא רך, ואנן מידי דמגין

(ב) חליצה בסנדל שאינו של עור, או בסנדל של עור, או בשל שמואל בימין, חליצתה פשרה, חליצה בגדול שהוא יכול להלך בו, או בקטן שהוא חופה את רב רגלו, חליצתה פשרה. חליצה בליצה חליצתה פשרה, ורבי אליעזר פוסל. בשמואל חליצתה פסולה, ורבי אליעזר מכשיר:

חופה את רוב רגלו חליצתו כשרה. והלכה כרבי אליעזר במה שפוסל חליצה בליצה, ואין הלכה כמותו במה שמכשיר חליצה בשמואל:

רע"ב – (ב) בסנדל של עור כשרה – והוא שיהיה מחופה עור: חלצה בגדול – שהיה הסנדל גדול ממדת רגלו, אם יכול להלך בו חליצתו כשרה: או בקטן – ממדת רגלו, אם

(ג) חליצה ורקקה, אבל לא קראה, חליצתה פשרה. קראה ורקקה, אבל לא חליצה, חליצתה פסולה. חליצה וקראה, אבל לא רקקה, רבי אליעזר אומר, חליצתה פסולה. רבי עקיבא אומר, חליצתה פשרה. אומר רבי אליעזר, ככה יעשה, כל דבר שהוא מעשה, מעפב. אומר לו רבי עקיבא, משם ראיה, ככה יעשה לאיש, כל דבר שהוא מעשה באיש:

דבר שהוא מעשה באיש – כגון חליצה שהאשה עושה מעשה בגופו של איש, לאפוקי רקיקה ללא מעשה בגופו של איש הוא:

רע"ב – (ג) חלצה ולא קראה חליצתה כשרה – דכי כתב רחמנא ככה דמשמע עיכובא, למעשה הוא דכתיב (דברים כ"ה) ככה יעשה לאיש, וקריאה דיבור בעלמא הוא:

חק לישראל – פרשת ויחי יום ג'

(ד) החרש שֶׁנְחֻלֵץ וְהַחֲרָשֶׁת שֶׁחֻלְצָה, וְהַחֻלְצָת לְקָטָן, חֲלִיצָתָהּ פְּסוּלָה. קִטְנָה שֶׁחֻלְצָה תִּחְלָץ מִשְׁתַּגְדִּיל. וְאִם לֹא חֻלְצָה, חֲלִיצָתָהּ פְּסוּלָה:

להתיבס אחר אותה חליצה וכריכה חליצה אחרת מעלייתא להחירה לעלמא. והאי תנא דקרי לחליצת קטן חליצה פסולה למשמע שפוסלה מלהתיבס, ר' מאיר היא, לאילו רבנן אמרי אין לחליצת קטן כלום ולא נפסלה מלהתיבס. והלכה כחכמים:

רע"ב – (7) החרש שנחלץ חליצתו פסולה – שאינו פוטרה במקום שיש אה אחר כשר: והחרשת שנחלה פסולה – שהיא עצמה אינה נפטרת בחליצתה. ואין לה תקנה אלא ביבוס, ואם לכה אחר כך להוציא יוציא בגט: והחולצת לקטן חליצתה פסולה – כל היכא דתנינן דפרקין חליצה פסולה, אינה יכולה

(ה) חֻלְצָה בְּשָׁנִים, אוּ בְּשִׁלְשָׁה, וְנִמְצָא אַחַד מֵהֶן קָרוֹב אוּ פְּסוּל, חֲלִיצָתָהּ פְּסוּלָה. רַבִּי שְׁמַעוֹן וְרַבִּי יוֹחָנָן הַסַּנְדְּלָר מְכַשְׁרִין. וּמַעֲשֵׂה בְּאַחַד שְׁחָלֵץ בֵּינוּ לְבֵינָה בְּבֵית הָאֲסוּרִים, וְבֹא מַעֲשֵׂה לְפָנֵי רַבִּי עֲקִיבָא וְהַכְּשִׁיר:

פסולה – וכן הלכה שאין חליצה כשרה בפחות משלשה:

רע"ב – (ה) חלצה בשנים – כשרים: או בשלשה – והיה אחד מהם קרוב או פסול, ללא נשתירו כי אם שנים כשרים: חליצתה

(ו) מִצְוֹת חֲלִיצָה, בָּא הוּא וַיִּבְמְתוּ לְבֵית דִּין, וְהוּן מְשִׁיאִין לוֹ עֵצָה הַהוֹגְגֶת לוֹ, שְׁנֵאמַר, (דברים כה) וְקָרָאוּ לוֹ זִקְנֵי עִירוֹ וְדַבְּרוּ אֵלָיו. וְהִיא אוֹמְרָת, מֵאֵן יִבְמִי לְהַקִּים לְאָחִיו שֵׁם בְּיִשְׂרָאֵל, לֹא אָבָה יִבְמִי. וְהוּא אוֹמֵר, לֹא חֲפָצְתִּי לְקַחְתָּהּ. וּבְלִשׁוֹן הַקֹּדֶשׁ הָיוּ אוֹמְרִים. וְנִגְשָׁה יִבְמְתוּ אֵלָיו לְעֵינֵי הַזִּקְנִים וְחֻלְצָה נִעְלָה מֵעַל רִגְלוֹ וַיִּרְקַח בְּפָנָיו, רַק הַנְּרָאָה לְדִינָם. וְעִנְתָּהּ וְאָמְרָה בְּכַה יַעֲשֶׂה לְאִישׁ אֲשֶׁר לֹא יִבְנֶה אֶת בֵּית אָחִיו, עַד כָּאן הָיוּ מְקַרְוִין. וּבְשֶׁהִקְרָא רַבִּי הַרְקָנוֹס תַּחַת הָאֵלָה בְּכַפֵּר עֵיטָם וְגַמַּר אֶת כָּל הַפְּרָשָׁה, הִחְזָקוּ לְהִיּוֹת גּוֹמְרִים כָּל הַפְּרָשָׁה. וְנִקְרָא שְׁמוֹ בְּיִשְׂרָאֵל בֵּית חֲלוּץ הַנֶּעֱלָ. מִצְוָה בְּדִינָן, וְלֹא מִצְוָה בְּתַלְמִידִים. רַבִּי יְהוּדָה אוֹמֵר, מִצְוָה עַל כָּל הָעוֹמְדִים שֵׁם לוֹמֵר, חֲלוּץ הַנֶּעֱלָ, חֲלוּץ הַנֶּעֱלָ:

חפצתי לקחתה. חולצת ורוקקת וקוראה, ככה יעשה לאיש. והלכה כרבי יהודה לאמר מלכה על כל העומדים שם לומר חלוץ הנעל חלוץ הנעל חלוץ הנעל:

רע"ב – (ו) עלה ההוגנת לו – אם הוא ילד והיא זקנה, הוא זקן והיא ילדה, אומרים לו מה לך אכל ילדה מה לך אכל זקנה כלך אכל שמוחזק: קוראה מאן יבמי – וקורא, לא

גמרא – יבמות דף ק"ה ע"א

אמר רבי יונתן מנין לגזר דין שיש שבועה שאינו מתקדע שנאמר לכן נשבעתי לבית עלי אם יתכפר עון בית עלי בזבח ובמנחה עד עולם אמר רבה בזבח ובמנחה אינו מתכפר אבל מתכפר הוא בדברי תורה אביי אמר בזבח ובמנחה אינו מתכפר אבל מתכפר בגמילות חסדים רבה ואביי

חק לישראל – פרשת ויחי יום ג'

מדבית עלי קאתו רבה דעסק בתורה חיה ארבעין שנין אביי דעסק בתורה ובגמילות חסדים חיה שיתין שנין תנו רבנן משפחה אחת היתה בירושלים שהיו מתים כבן שמנה עשרה שנה באו והודיעו את רבן יוחנן בן זכאי אמר להם שמא ממשפחת עלי אתם שנאמר וכל מרבית ביתך ימותו אנשים לכו ועסקו בתורה ותחיו הלכו ועסקו בתורה וחיו והיו קורין אותן משפחת יוחנן על שמו אמר רב שמואל בר אבניא אמר רב מנין לגזר דין של צבור שאינו נחתם אינו נחתם והא כתיב כי אם תכבסי בנתר ותרבי לך בורית נחתם עונך לפני אלא מנין שאפילו נחתם מתקדע שנאמר מי כה' אלהינו בכל קראנו אליו והכתיב דרשו ה' בהמצאו לא קשיא הא ביחיד הא בעיבור יחיד אימת אמר רב נחמן אמר רבה בר אבוא אלו עשרה ימים שבין ר"ה ליום הכפורים:

רש"י על הגמרא

אמר רבא – גרסינן ול"ג ואמר רבא: בהמלאו – משמע שאין מלוי בכל עת:

זוהר – ויחי דף רכ"ט ע"א

המלאך הגואל אותי מכל דע יברך את הנערים וגו'. רבי חייא פתח ואמר, (משלי יט) בית והון נחלת אבות, וכי נחלת אבות אינהו, והא קודשא בריך הוא יהיב כללא לבר נש. אלא, דכיון דאחסין ביתא לבר נש וממונא, לזמנין דיחסין כללא לבריה, ויהא אחסנא דאבות. אבל ומיי אשה משפלת, בגין דאתתא, כד אחסין לה בר נש, מעם קודשא בריך הוא אחסין לה, דהא לא יחסין לה קודשא בריך הוא לבר נש, אלא כד מכריזין עליה ברקיעא: דקודשא בריך הוא מזווג זווגין, עד לא ייתון לעלמא. וכד זכו בני נשא לפום עובדיהון, הכי יהבי לון אתתא, וכלא אתגליין קמיה דקודשא בריך הוא, ולפום עובדין דזכאין, הכי מזווג זווגין: ולזמנין דקא סליקו בקליטין, ואסטי ההוא בר נש ארחיה, סליק זווגיה לאחרא, עד דיכשר עובדוי, וכד יכשר עובדוי, או דמטי זמניה, אתדחי גבר מקמי גבר, ואתי האי ונטיל דיליה. ודא קשי קמי קודשא בריך הוא מפלא לדחיא בר נש מקמי גברא אחרא, ובגין כן קודשא בריך הוא איהו יהיב אתתא לבר נש, ומניה אתנין זווגין. ועל דא ומיי אשה משפלת: בגין כן, קודשא בריך הוא יהיב כללא לבר נש. ואי תימא אשה משפלת ולא אחרא. תא חזי, אף על גב דקודשא בריך הוא אומין טבאן לבר נש

חק לישראל – פרשת ויחי יום ג'

למיהב ליה, והוא אסטי ארחוי מעם קודשא בריה הוא לגבי סטרא אחרא, מההוא סטרא אחרא דאתדבק ביה, ייתי ליה מאן דייתי, בכל (נ"א כל) קטרוגין, וכל בישין, ולא אתיין ליה מעם קודשא בריה הוא, אלא מההוא סטרא בישא דאתדבק ביה, באינון עובדין דעבד:

ועל דא, אתתא דלאו איהי משפלת, קרא על דא שלמה, (קהלת ז) ומוצא אני מר ממוות את האשה. בגין דחובוי דבר נש, הוא משיב עליה, באינון עובדין דעבד. ועל דא פד קודשא בריה הוא אתדעי ביה בבר נש, בגין עובדי דכשרון, איהו אזמין ליה אנתו דאיהי משפלת, ופריק ליה בפודקו, מגו סטרא אחרא:

ועל דא אמר יעקב, המלאך הגואל אותי מפל רע. מאי מפל רע, דלא אזדמנת לי אתתא, דאיהי מגו סטרא אחרא, ולא אערע פסול בזרעי (ס"א בערסי), דכלהו צדיקי ושלמי בשלימו, בגין דאתפרק מפל רע, ויעקב לא אתדבק בההוא סטרא אחרא כלל:

הלכה – הרמב"ם הלכות תשובה פרק ב'

(א) אף על פי שהתשובה מכפרת על הכל ועצמו של יום הכפורים מכפר יש עבירות שהן מתכפרים לשעתן ויש עבירות שאין מתכפרים אלא לאחר זמן כיצד עבר אדם על מצות עשה שאין בה כרת ועשה תשובה אינו זו משם עד שמוחלין לו ובאלו נאמר שובו בנים שובבים ארפא משובותיכם וגו'.

(ב) עבר על מצות לא תעשה שאין בה כרת ולא מיתת בית דין ועשה תשובה תשובה תולה ויום הכפורים מכפר ובאלו נאמר כי ביום הזה יכפר עליכם עבר על כריתות ומיתות בית דין ועשה תשובה ויום הכפורים תולין ויסורין הבאין עליו גומדין לו הכפרה ולעולם אין מתכפר לו כפרה גמורה עד שיבואו עליו יסורין ובאלו נאמר ופקדתי בשבט פשעם ובנגעים עונם.

(ג) במה דברים אמורים בשלא חילל את השם בשעה שעבר אבל המחלל את השם אע"פ שעשה תשובה והגיע יום הכפורים והוא עומד בתשובתו ובאו עליו יסורין אינו מתכפר לו כפרה גמורה עד שימות אלא תשובה יום הכפורים ויסורין שלשתן תולין ומיתה מכפרת שנאמר ונגלה באזני ה' צבאות וגו' אם יכופר העון הזה לכם עד תמותו:

מוסר – מספר דברים שבקדושה ט"א

א. יצר הרע אינו מצוי אלא מתוך מאכל ומשתה דמתוך מאכל ומשתה יצר הרע מתרבה באדם: ב. כל העונש שמקבל האדם בעולם הנשמות אינו אלא בעבור פיו שגאמר (קהלת ו) כל עמל האדם לפיהו שנטמא במאכלות אסורות ובלשון הרע ונבלות

חק לישראל – פרשת ויחי יום ג'

הָפָה וּכְיוּצָא: ג. אוֹי לָהֶם לַיּוֹשְׁבִים חֲבוּרוֹת חֲבוּרוֹת לֶאֱכֹל וְלִשְׁתּוֹת וְאִינָם יִרְאִים מִה' וְהִשְׁטָן מִרְקַד עִמּוֹהֶם וְשָׂמַח. וְהַמְשִׁתְּפָרִים בּוֹרְתִים הַשְּׁפַע וְהַבְּרָכָה הַיּוֹרֶדֶת לְיִשְׂרָאֵל: ד. הָאוֹכֵל עִם מִכְחִישֵׁי הַתּוֹרָה אִם תִּלְמִיד חָכֵם הוּא מְזַלְזֵל תּוֹרָתוֹ וּמְבַזֵּז מְמוֹנּוֹ וּמְאַבֵּד בְּנָיו רַחֲמָנָא לְיַצְלָן וְעַל זֶה נֶאֱמַר (מִשְׁלֵי כ"א) שׁוֹמֵר פִּיו וּלְשׁוֹנוֹ שׁוֹמֵר מִצְרֹת נַפְשׁוֹ: